

Солуншир-СИА-тан ыдыллыныыстар

Үчүгэй дьон туһунан кэпсиибит

ИСТИН-ИҢИРЭХ
ТЫЛЛАРЫНАН

Т.Н. Хомутова.

Учуутал! Бастакы учуутал, хас бирдиги кийинки кийин аста үйүлүн тухары умчуллубит. Олтон мин, торр эрө улахан кылаастыкта үөрөтөр кимини, билигини улуу, нуучча тыдынар үөрөтүтөр учууталбытын, кылаастыт салайааччытын Т.Н.Хомутованы үгүстүк ахтан санаан кэлэбин. Ол баар, кини билиги, мин оскуола кылаастыкымда кини, сибээстиги белегатахтыгынан буолуо. Татьяна Николаевна Чурапчы улуусунан 20-с үйө 100 бастың үлэтигин ахсаалыгар кырыбита мээңэ буолбатах. Ити эрээри бүгүн мин кэпсээним кини туһунан буолбаста, кини идэтин салтанат улааны сымдыар төрөтүт кырыбита-рын Полина уонна Валентина Гаврильевналар тустарынан буолуо. Чуолкайдан эттэххэ, кинилэр тустарынан үөрөнөөччүлөр, төрөтүтүт уонна биер идэлээхтэрэ кийрэх тылынан тугу дивилэрин билсин.

Полина Гаврильевна Протодьяконова 1984 сыллаахха СГУ-ну бүтөрөн филолог, нуучча тылын уонна литературатын идэтин ылбыта. Күн бүгүн да үлэтиг-хамсыа сымдыар, Алар орто оскуолатын биер сүрүн учуутала.

... Учууталбыт олус ирдэбиллээх, дьиктээри үлэтигин бары огорон кэлэригити ситтиһэр. Полина Гаврильевна уроук таһынан "Проектная деятельность" диян курулуогу баһаа итэриэһинэйрэк, өрлөр болоромторун тардар тына калтар. Нуучча тылын уонна литературатын уроуктарыттан билиги күннээри олохтутугар албэри туһанабыт. Итинки олохтутугар олус наадалаах предмет дин саныыбын уонна учууталбар Полина Гаврильевнага үлэтигэр, тус өлөрү ситиһилэри баарабын. Эсөө да үтүс үөрөнөөччү кини уроуктарыттан элбэри туһанылар.

Васи СЛЕПЦОВА.

... Полина Гаврильевна ылар уроуктара кини ойүгөр түргүлүк туһунан, бөрөстүйдэр. Учууталбыт нуучча суруйааччыларын айымньыларын туһунан олус үөрөт, астынан кэпсир... Кини учуутал быһыытынан ирдэбиллээх, кытааных даары. Олтон кини быһыытынан олус айбар, кыһалдылаахха тутта көмөлөһөр үтүө санаалаах. Билиги, оскуола бүтэрөөччүлөр, үрдүк үөрэх аанын аһааччылар кини ити хаачыстыбатын ойүгө тутан сыналыыбыт, махтанабыт!

Васи ОКОНЕШНИКОВ.

... Орлор оскуоһаны бүтөрөн ким сиргэ тахсаллардар нууччалык сагара, суруйа үөрөнөөччүлөр сүрдөх улахан көмөтү, суолтаны огорор. Ол курдук, билиги оскуолабытын бүтүрүтүт өрлөр Россия араас куораттарыгар, Дьокуускайга ситиһилээхтик үөрөнэ сымдыаллар.

Мин өрм Готта бэйис кылаастан нуучча тылын, литера-

туратын уроуктарыгар Полина Гаврильевнага үөрөнөр. Ирдэбиллээх, күүстээх учуутал буолан өрм грамотнича үрдэтэ, нууччалык кинигэлэри таптаан ааҕар буолла. Полина Гаврильевна өрө ойтон суруйарын сайыннарар. Ол үлэлэрэ түмүктээх буоларын ситтиһэр. Хаһыакка өрлөр үлэлэрин ыгыттарар, хомуурунньук оготторор.

Учуутал үлэтэ өрлөрүн ситиһилэрин сыналалар. Олтон Полина Гаврильевнаны инникитин даары өрлөрө үөрдүрдүнар. Киниэхэ доруобуйаны, өлөрү ситиһилэри баарабын!

А.А. СИВЦЕВА.

Учууталга биер идэлээх дьонун сынабыла хайа да наараадаагар күндү...

... Нуучча тылын уонна литературатын учуутала Полина Гаврильевна, курстанан саха тылын, литературатын учууталынан үлэлээбит сымдыар бөрт таһаарылаах түмүктээмиста. Үөрөтөр кырыбита-рын Римма Копырина, иккис сымдыгар Катя Мохначевская улуус олимпиадатыгар кылаан, республикага Чурапчы улуусун чыһини көмүскөбүттэрэ. Кини ханнык да үлэтин ити курдук олус эппиэтинээхтик, кыһанан толорорун туһулулар.

Оскуолабыт биер медалист ылуускуга, Люда Корякина, Санкт-Петербург Герцен аатынан Российской университетка иккис курскта сымдыан суруйбута баар:

"Учууталларым Ирина Гурьева, Полина Гаврильевна үчүгүйдик үөрөтүт буоланнар, олох ыарыраппалгына. Махталым улахан Самай таһыгар, ыгытыгар учууталларбар улахан эррэд!"

Ити курдук СГУ-га кийрэн үөрөнэ сымдыар салайыт, үөрөтүт кылааһын өрлөрө

21-с үйө өлөрөбүт. Билигин аахпат, суруйбат кини суоҕун кэриэтэ. Арай аастыт үйө саҕалаһытыгар төрөөбүт, биер эмэ үйөтэ уһабыт кырдыаһа, "Оскуола модьоботун атылаабатым, наарта дьиктэ өлөрбөтүм", - дьирин истиэххэ сон. Олтон билигини дьон бары учуутал үөрөтөрүн итэриэн, кинигитан элбэри билэн улааныытыт.

учуутал биерит билигин сыналалан, үөрөнө, сайдан араас идэлээх дьон буолан үүнэ тахсан иһэлэр...

Эсөө 90-с өс үөрэх министертөөтүн биригээдэтэ тахса сымдыан, Саха ортутар нуучча тылын үөрөтүт үрдүк эппиэтинээхтээгин тоһорлоон билигээбүттэра Полина Гаврильевна учуутал быһыытынан кылаастаага, талааннаага бүтүн өрлөр кэллим государственнай экимены хайдах туттаралларын даары кэстэр. Бу ыарахан соруугу ситиһэрэгэр Полина Гаврильевнага өсөө үрдүк ситиһилэри баарабын!

П.Е. СОКОЛЬНИКОВА, учуутал, үлө ветерана

Иккис кыыс Валентина Гаврильевна идэтинин география учуутала. Чурапчы улуусун оскуоһаларыгар кини биер тарбахха баттанар кини билилээх, идэтигэр бэринилээх педагогунан сыналаабытара бастакы буолла. В.Г.Максимова Алар орто оскуоһаларыгар пионер-баһаатайтан, саҕалаан, билигин үөрэх чааһыгар директору салбыааччынан үлэлэр. Ылскаһа кини туһунан санааларыт.

... Валентина Гаврильевна уроугар кини ойдуун-санаалык уһуктар дьиктээх дьыл, ханнык баарар уроугу чоҕу билэн, ойдоон тахсарыт... Хас уроук аайы сага теманы бардыгытына, бу теманы кылга сибээстөөх арааһынай дьиктүлэр тустарынан, дьоннорун олохторун туһунан туох эмэ итэриэһинэйи хайаан да кэпсир. Ол курдук Валентина Гаврильевна кини билилээх, ойдоох-санаалаах учуутал. Ол тынан баран, учуутал эрө барыта маһык, өрө итэриэһир-тирин курдук кэпсээбэт. Киниэхэ сымдыан туһунан эттэххэ, Валентина Гаврильевна үөрөнөөччү, дьоннорго мааны майтылаах, истин сымдыаннаах кини быһыытынан биллэр. Билиги учууталбыт биер тылы сымдыа-халты сагарбат, кини да мээр-этэн сымдыбат, наар үөрө-көтө сымдыарын көрөбүт... Мин санаабар, Валентина Гаврильевна идеальнай учуутал. Учууталлар бары кини курдук эбиттэра буоллар, өрө учууталга, байа бэйэлэтигэр, туһулар-эйтэргэ сымдыан олох атын буолуо этэ...

Валентина Гаврильевна чоҕу учуутал буоларга аһаан торообут кини. Кини билиги оскуолабытыгар үлэлиириттан, үөрөтөриттан кини туттабыт...

Шура ПОПОВА.

Билиги өрлөрбүтүгар Валентина Гаврильевна 5 кылаастан кылаас салайааччытынан үлэлиир. Ол курдук, итэр үлэтигэр маһык сорууттары туруоруумута: үөрэххэ, бэрэдөөккэ эппиэтинээхтик сымдыанна, сүрдээх буолуута иттиги, кылаас коллективын түмүү. Кыратыгтан ылаахха: танна-симэна, тутта-халта сымдыыта, байа-бэйэр, улахан дьонго сымдыанна итэртэ-үөрөтэра билиэхэ - төрөтүтүгэр сүрдээх көмөлөөх, өрлөргө бэйэлэригэр, инники олохторугар улахан туһалаах дин саныыбыт...

Валентина Гаврильевнаны төрөтүтүгэр сүрдээх астынабыт, өрлөрбүт эмэ собулүүллэр, учууталларын көрсүһөр күннэрин күүтэлэр. Кини билиги өрлөрбүтүгар ийэлэи амаах сымдыанна ийини махтанабыт!

9 "Б" кылаас үөрөнөөччүлөрүн төрөтүтүгэр.

Олтон биер идэлээхтэр, атын оскуола да учууталара тугу дивилэр эбитий?

Оскуоһа уһун сыл устата үлэлээбит кини быһыытынан, эдэр биер идэлээхтэрим үлэлэригэр элбөх саныы кыллараларын, олус итэриэһинэй уроуктары ыгытталарын сөрө көрөбүн. Биер онук кинигитан билиги Аларбыт оскуоһатын география учуутала, 9 "Б" кылаас салайааччыта, социальнай педагог Валентина Гаврильевна Протодьяконова-Максимова буолар... Кини социальнай педагог быһыытынан элбөх өрүр олус элбөх көмөнү огорорун көрөбүт, билэбит... Валентина Гаврильевна "Эдэр учууталлар оскуоһаларын" салайарыгар эдэрдэргэ элбөх сүбэни-аманы биэроринан тэгинээр суох курдук. Онук дьаныардаах үлэтиг...

И.Г. ОКОНЕШНИКОВА - учуутал, үлө ветерана, Алар орто оскуоһата

Валентина Гаврильевна үлэтин олох таһыгына, үрдүк таһымнаах үлэлээх зануч быһыытынан сыналаатым. Уруок хаачыстыбата үрдүүрүтэр, сага технологияларын туһаныыта хайысхалаах үлө барара кэстэр. Учууталлар профессиональнай таһымнара үрдүк, үлэлэригэр бэринилээхтэра кэстэр. Валентина Гаврильевнага, кини салайар коллективыгар өсөө үрдүк ситиһилэри баарабын!

М.И. КОРЯКИНА, Талый орто оскуоһата

Валентина Гаврильевна үлэни өрө түтүт, үлэтигэр саһаһа саныы була сатыырын аһаан бөлөһүктүү ойдоох-санаалаах кини. Бу үтүө хаачыстыбата кээһэхэ үлэтигэр улахан маһык көмөлөһөр. Алар орто оскуоһата маһык занучтаах уонна занучтары курдук учууталлардаах буолан бары биер санаанан үлэтиилэрэ кэстэр...

Д.Н. ЗАХАРОВА, Болтоно орто оскуоһата

Валентина Гаврильевнага улахан маһыт. Үрдүк таһымнаах зануч. Семинарга элбэри курдук, билим. Араас элбөх идеялар үксээтилэр...

С.Н. ФИЛИПОВА, Чакыр орто оскуоһата

...Семинарга Валентина Гаврильевна системалаах үлэтэ, устука, докумуону кылга үлэтэ, методической хойбоһуостарын сатабылаахтык былааннаан үлэлэтэра көһүннэ...

Т.И. ПОЕВА, Бахсы орто оскуоһата

Дьэ, бу курдук, Полина, Валентина Гаврильевналар учуутал быһыытынан өрүттэрин кэпсир элбөх соруугу тийиэххэ сон. Олтон хас бирдиги бэйэлэрин үлэлэрин инти-тоһон суруйар кини оскуола үлэтигэр, үөрөтүгэ да аналлаах "методический" кинигити суруйуоххэ сөл эбитэ буолуо. Кинилэр үтүө үлэлэринин бэйэлэрин эрө көрлөрбүтүт, Күн Күбэй ийэлэрин аатын эмэ ааттаа сымдыаллар. Билиги, Татьяна Николаевнага үөрөнөөччү өрлөр, ыраах-чүтэ да сырыттарыт олтон үөрөбүттэра Кыргыттар уһун күн оскуоһага үлэлиир көмүрүгэр аһалара, эмэ тыыл, үлө ветерана Г.Г.Протодьяконова дьэ дьиктээн, өрлөрүн сылаас аһынан көрсөт. Гаврильевнага өсөө көлхуос, соһуос саҕана механизаторунан 30-ча сыл үтүө суобастаахтык үлэлээн, араас куоталаһыларга өрүү 1-2 мистэ буолара. Икки төгүл "Коммунистический үлэ улариста" ааты чыгээхтигэбыта.

Олтон уһуор үлэтиг дьон өрлөрө үлэ тутумун салгыалары сүрдөөх. Үөрөх сыла саҕалаһытынан учууталбыт Татьяна Николаевна Хомутова бары үөрөтүт өрлөрүн аатыттан кырыбита, учууталлары Полина, Валентина Гаврильевналары истинник эррэдэбит!

Эһигити үөрөтүт өрлөртүт, кинилэр төрөтүттэра, биер идэлээхтэригэр бу курдук өрүү аһаһыттан аастыы, ыгытылы сымдыттылар!

Иван ПОПОВ-БАХСЫЛЫРАП, Алар орто оскуоһатын 1967 сыллаах ылуускуһа

БИҢИГИ – АЙЫЛБА ОБОЛОРБУТ

Бийиги, сахалар, итгэлбигт - таггара-бигт - Айырта. Аан дойдута үс улахан итгэл-таггара бигр - ислам, буддизм (содруу, Орто Азия нуруул-таргилар) уонча католичество (Европа дойдугарын нуруул-таргилар). Ол ийигр православнай-славянскай биистер, Украина, Белоруссия, нуучча ода нуруултар итгэл-таргилар. Орто үйэ сагалга бэйэ-бэйаларын икки ардыгар ирсеэр, аат-суол был-дыаһар, сэрмисеһар өтүлөр. Революция ийиги нууччалар биийеке бэйэлэрин итгэл-таргилар - православнай итгэл-таргилар сого-обуттара.

Биһиги, сахалар, өбүтү сараттан айыртаны итэрийин, кыһыны өрө тутан олоробут. Дьыа-уот туттарыгыһылар, тыада бултуу барарыгыһылар дойду ичигиттэн, Байанайтан үтүн-сүктөн көрдөһөбүт.

Биийн дэмлэгт нэгдэнгэх
 дылгалах олоху олонд кэл-
 бигтэрх. Сахалар тшггирнж
 таргалан, бэйз-бэйлэрин
 көрүлэн кэлбигтэрэ, бурдук
 ыһаллара, сүөһү китэллэрэ.
 Суг-кураан дыллар турлахтар-
 ына, от-бурдук үүмүт. Очю-
 тутар аччыктаан, хоргууян,
 олон-сүтөн бараллара. Сүгү,
 арды-бэйаны бигтэр сүтү-ку-
 рааны барылын айбыл даһай-
 ар дигн өйдөбүлээхтэрэ.
 Дынигэн онгук даһаны.

Айылырны тыыттарбэттары, хобдохтук санардыбаттара. Холобур, кышабыайаны ааһан иһэн киһи угуоһун сөбүйэлэринэн быйдыларын бөлбөлоро, тарбаһан "иэм" буолуо дээн куттууллара. Быйдылара да бобулар буоллар, ээ, киһи угуоһун алдьата барыыштара дуо?

Бийигт айыңабызгытар бөрү үтүс сыныпны, атыныпты, түктөри быныныпты оңортуубуз. Үксүн билбэппизтиктен өйдөбөшпүтүтөн. Ол эраери сорууан эмиз Ол дайымылар-быт жактобылззак буулуктаахтарын туһунан саныы барбалтыт. Ошнук дайымы хилбуруун тоһонү баарар буулукжа соп. Чурагына күөлүн уутуп буюртуулышбыт. Күөл үрдүнөрт кытайытынаады оту-маһы, бөбү ыраастааныпты. Кырдыарасын Д.И.Лазарев оңорторбуз коруутууан уу куттаран күөлүбүтүн сайрашаныпты. Ол түмүтөр күөл ууга сысыһан-ымыһан иһэр. "Машгаары оон-шууларызар" кэлэр ыңдым-тарбыһы ханһык ууан утахтарын ханһарабыт буюлда?

Күөх асшаны аахсы бөккө са-
нааттыбыт, наадыйдыбыт да-
маһы кэрдэп иһэбит. Бөхсүгүн,
помогийтын аналлах сөҕүрү
тиэрдибөккө аара суолга
сүөкүүбүт. Дриэбинэ уотсай
дыалэрин таһыгар турар бөх
уурунута суолланыһа илалар

помояларын хонууга кутан хэбнэллэр. Ньараа бедараан, сэт-сэмэр бэртэ буолар. Битылмаканы, пиебэ, бөтүрүөсэ хааларыт кураанахтат, таах таһарыа бедарын хэбнээбит. Чурапчыга, нэһилэктэртэ харбах, хаалбыт тутуулар, дыһар, сарайдыт, амгардар, хотонор хомуллан испэтэр.

[illegible]

Малныг иддэгдээх
бичлэглэлы бары бичлэ-коро
судлалыг Улаханган уурбан-
пыл, аахайбашыг, Отгон,
дунга, айаага киригбашыгтэн
бары эмсээлэллэг. Свадлага
гэомонны ситэ дилбалах трак-
торист эрэ буулбалах, барылыг
иддэгдээх.

Обүтэлээрбит үгэстэрин утумгаан, аймалр иэдээннэх содулун ойтөөн-сааган ха-

рышыннан буолларбыт. Онтук ой-санаа кинигэхо дьинтэкхэтик илэриэ эрэ, ол кини дууһата чөл буолара чуолкай. Кини ой-санаата, дууһата чөл буолууна эрэ айылга туһалаахтык оторуо. Кэс даҕаны буоллун, игарди, айылга, дьыллына тутуспакка, күүһүлээн олорбута баара билимбэт.

Советский кэм сайн бүтүн
Россиштаары старостан аа
тырбыт МИКалвин биір бэр-
тэхэй эгиттин көрүүдүг эр
Кини этэриээн, ким баҕар
үрдүк уорактанан сөп, киизэ-
ни, ученигин, литературны
дыһыһан халыктаарыа, үрөт-
төрүө. Оттон дыһыһах
киһилин өйдөөх-санаалаах,
дууһалаах иттиһилибит кини
булар сүс ырахан дэн.

Советский балет уральцев не только воспитывал идеологический элемент в народе, но и был бардаком. Эпхэринг, охунарынг, олорсөрүг жөнүл. Ойдох, куустак бушаахкыла — олор. Кыаматаагышан-хайдах да буол лэи кудук.

Билгийн дээдхүүбүнас дин борт дьонуннаах ой-санаа сайдыгтайн туфулааһынан олохтоон эрэлээр. Дьон өр кимтэ күүнүлүт, наадыбыт тохонжоро буолуо дин саныабын. Духубунай турук дээн, мин ойдуурбүтэн, чөл ой-санаа, майгы-сүбас туовта. Ыраас-

сүрлээк духуубунай туруктаах бусдуу байбагштар, тус байбагш-
тартуу тууаанаах, судуу тууаанаах
тууук дунд сүрлээбэй Мара-
рай-сарай нигүүлсэбэйтүу ду-
хуубунай тууукаа киригэт
ырахан буултуу. Ол эрсээр на-
адалаах дээбэйтүу киин, ким
багарар огуу кыайыан сун. Сорун-
ууха, турунууха эрэ наала.
Тототруу огуоролдоор, на-
адалаах огуорол, кыайар хаан
багарар ырахан. Кыригэт эки-
чирэт мастах баган нһэр уол
огуу суолулар кураалык бытмал-
ка сүрлээр тогу охсон ааһары-
лаагар, ким ол бытмалыканы
харалыахтууах сүрлээр ишлэв
уулар бидан ууетуу. Билгэр
чэл турунтаах, санаалаах ыра-
хан уйуктаах массынтыах
суоллар саасын сун ирор ким-
гар, ардах киминтиг, тутуу бусуу
суолу тогуу солхон айаанын
суолу эгэ.

Толонин сари-дойдуну, салгыны бууртулуубут, очкожи айылыңа апыланы өгөрбүт. Оңгукабы тууашаах киһиэхэ эра буулабака, уонгастыбары — ыар сүтүк. Хапыак баарар төттөрү ыар дайыны иста-биллэх. Машпак ойдубул-миг бэйэм түс санаам. Эһиңи ээли ис санаагыттын үлүһүнү өтүтүө.

Түмүктөр ошонко алгыныгыт-
тан быга тартан ылабыт: "Да
будет властелином мира ум-ра-
зум, совесть и любовь."

Иван ИВАНОВ.

Кэлсизхпин бацарабын

ЧЭГИЭН ДОРУОБУЙАЛААХ БУОЛУН!

Мин бэс бийггар Чурапчы улууһун Хонтобо, Хайахсыт нэһилиэктэригэр "Эйгэ" экологической сырдататы кишинеттэн араас көрдөрөр плакаттардаах, "Иһэр ууну, айылланы харыстыабын!", "Киһи киһинэхэ сыйыана" диир лекциялардаах уонна, бэйэм илбийэр идэлээгин быһыгытынан, дьонго-сэргэдэ массаж онготорон, ону сэргэ анал лекциялаах сырдатар үлэбинэн тиниэ сырыттым. Бу сылдьан иһэр ууларын, күөллэрин ыраастык туталларыттан олус үөрүмдү да, көрөхсээтими да.

Хайахсыгт нэвчилэгийн кылаабынай бырааһа А.М.Митина уонна М.С.Аржакова багыһыһара баар дьонго лекция ааһарбар, массаж онторорбор куускөмө буолан, ойөөн ыарыһахтары эмтэттилэр. Хайахсыгт нэвчилэгийн багыһыһатын коллектива үлэһитигэр бэриниһэлээх, ыраас санаалаах, эйэрэс майгыһылаах, дьонго-сэргэргэ кыһаллар үлэһит буолалларын биллэрдиһэр.

Бу лекциларынан Диринг балыыһатыгар эмиэ бара сырыттым. Бэсиэдэлэри орто саастаах дьон олус сэргээрэн, иһинки кэскиллэрин санаан, бар дьоннорутар үтүөнү, кэрэни бараар, ис сатааларыттан көмөлөһөн боһуолзак, иһэр ууну харыстыһар туһугар плакат туруордубут. Олоххо туһалаах, кедьүүстээх бэсиэдэлэри ынарбар ойөөбүккүтүгэр, бары көмөлөһүт үтүө санаалаах дьонго Н.Н.Ивановка, А.А.Ивановага, Н.А.Тимофеевага, М.И.Копыловага бары махталбын тиздэбин.

Олоххут устатыгар ыраас уулаах, уһун дьоллоох олохтоох, чэгиэн доруу-
буйлаах буолун!

Е.КСЕНОФОНТОВА, улз ветерана, "Эйгэ" экологической кини чилиэнэ, Дьокуускай куорат.

АЛИК - АМЕРИКАБА...

“Сир үрдэгэр мангын хорьд эхэн турууд харигтээ,
Дьон дьолондуутун хорьд, кырдыга, дьолго талгээ.”
Николай БОСИКОВ.

Күн сиригэр төрөөн, олон ааһар олоххо умнуулдубат үөрүүдэх түгэ-
нэр кимизэхэ барытыгар олус элбэхтэр. Бу машины түгээнэр чутас дьонигор,
дөбөтторгор тосхойоллоруу корор үөрүүдэх эбит. Сааһыран истэх айы,
сманалаан, ырытан короһун. Ол курдук, үбүлүйдэхэ Арыылаах оскولاتы-
гар улууспутугар үөрүүдэх түгэни бэлэхтээбит оёодут туһунап суруйабын.
Кийиргээн да, биллэ сатаан да буолбатах, үөрүүнү үлэстэн көпснэхини
баардым.

Алик б-саастаагур сайын бийги алвасыгтытар Нэлэгэртэ ийэтэ Лариса Лукиничналын, аята Федор Михайловичтын, эбэтэ СР культуратын туй-гуна, библиотекарь Е.М.Попова, эбэтэ, СР үс тогүллээх чемпиона, мас тар-дышныгтар спорт маастара, Бальмай Манчаары 1999 с. бирийин ийэйи-лаага Л.Л.Попов кэлэн куулэйдэбигтэрэ, алхайн көрбүттэрэ, кэпэспигтэ-р. Онно мин барыны бары олус интэриэһирһиир сыты Алик уолчааны "Бу-сго ырыаһыгт буюлсу" - диэбигт.

[illegible]

Алжам 2-с туру ааһан, полужиналга, онтон финалга киһирэн, тала-концертка кыттар. Россияттан – соҕотох уол. Бу курдук улахан таһымнаах конкурска кыттарыыгар киһиэхэ салайааччыта Клим Федоров, ырыыада учуутала Сергей Сивцев уоһа, биллэн турар, саамай чутак киһитэ-ийэтэ Лариса Лукинична Куус-комо буолбуттара.

Конкурс түмүгүнөн Россия хамаандатын президенти Галина Полторац Аликка 2012 с. Ригага ыгтыллар моделлар уюна талашнаар чемпионаттарыгар ыгырыны бизрбит, "Мисс Россия" Татьяна Праксина тохуунуута библилээх сүлүстэри кытта сьемсана телевидениена ыгырбыт.

Аликаа көмө бумбурут үлгиттэргэ, көстүүмүн тикшип иштээннээннэргэ, сносордарыгар Америкага тийиэн аагистаах санааларынан арчылыгы сылдыбыт торолууттэргэ, аймах-билэ дьоно, биир дойдулаахтара истинник махтанабыт.

Республика хас да тогулзах лауреата, "Поки дети России" конкуре Гран-притын хаһаайына, "Юный мистер России-2011", "2-й вице-мистер Планеты - 2011", "Принц Вселенной-2011", "Принц Якутии - 2010", "Чемпион мира по видам исполнительских искусств - 2011", "Ыллар мэрчаан" итилизэччигэ Алик Макаров туһунан кыластык сырдаттым.

Ендоксия КАЖЕНКИНА, РФ
Суруналыыстарын союһун чидиэнэ.

ДЬАРЫКПЫТ ТЭНИЙДЭР

Чурагч улууһун Бахсы Толоово сии атын сирдэр курдук араас дьоҕур-
дах, дьарыктаах дьоннордоох нэһилиэк. Ол курдук, бэйэлэрэ туспа тутту-
улаах сийлээн, туостан мындыр оҥоһуктары, атынлаабаталлар да, бэйэлэ-
рин буюулардарыгар ким баҕалааһы үөрэтэллэр-уһуйаллар.

Олортон биридстэрийн Александр Крисяльовна Оксеновны ахтай байт. Кийн кылтай, сизэлтэн орон-баайан огоруулан дьарактанар. Онтун курууох быһыктынан бадалаахтары түмэн толөбүрэ суох үөрэтэр. Александр Крисяльовна бэйтэ мааньх кэисир. "Бу дьарыгы садалаабытым бизэ сыл буолла. Бастаан нуруот маастардарын литератураларын аадап, телени-зорга кэпсөмүллэрин истэн бэйэм холонон көрөгө саламжытым. Онтубар улам тартарай, дьарык гынан кэбистим. Дэйбиридэри огоробуу, сорүөнү, кыл, сизэл бэргэхэлэри өрөбүн, ынах быата, көтөс хатабын. Кыһынын бадалаахтары библиотэкага мууннаан үөрэтэбили. Үөрөтөбин диип буолуо дуо бары сүбөнөн биригэ дьарактанайыт. Хомойуох иһиң, биниги оҕоһуттарыгы быыстапкага киирбэттэр, дьинг сахалыы эрэ сийлээхтэри киллэрэллэр ди-энтэн мэйһидэтибит. Нэһилиэк баһылыга транспортынан хаачыйара буол-лар, улахан маастардар үлэлэрин көрөн, сүбэ-ама ылан туһаныа этибит. Кырдьыга, ону көрдөспүт да суох. Нэһилиэкитигэр Мария Дмитриевна Ме-стникова, Акулина Николаевна Аммосова курдук айыллатан талааннаах-тар бааллар эрэри, быыстанкаларга, конкурстарга кыччыбат буолан билли-бөккө сылдьаллар. Инникитин талаан арыларыгар бөдүмтө уурулуһнар, араас дьарык тэнийэн иһнэ этэ, бадар, үлэ да мистэтэ тахсан хаалыан соп буоллар.

Александра Крисянонна этэрэ оруннаах. Кырдык, билингги кэмтэ олохук үксээн-тэнийэн, атылланан үлэ биир көрүгэ тобултуон сен ээ. Оттон бу кынас суруйуум геройутар кэлэр өттүтөр дыраага кэлгээн, уһуйулмаачналарын үлэтэ таһаардылаах буюларытар баҕарыабын!

Семен НИКИТИН, Бахсы.

Хямыат бичээкээ бариллаа графика: 16 ч 00 м. Бичээкээ бэрлиинэ: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбоһука 5.09.2011 с. офсетка бачээттэнэ. Аадырыһа: 678670. Чуотат сэл. Карл Маркс уул. 26 "а" Индекс: 54907. Хымыат нэдиэлэһэ үстэ: олутурунньука, чаппырта уонна субуотата тахсар.